

JUHTKIRI

Suurele mehele suur kuju

Aasta tagasi augustis kangutas pätt Pirita teel meie suurmehe Georg Lurichi pisikest skulptuuri, et see ära viia, kuid kurjategija ei saanud seda aluse küljest kätte. Kuju jäi alles, kuid vandaal kadunuks. See oli juba kaheksas (sic!) kord, kui vandaalid-metallivargad skulptuuri kallal oma jõudu proovisid.

Kas pole vastuolus, et Eesti vägevaima jõumehe, Väike-Maarjast pärit maadluslegendi, karskusliikumise vedaja ja muidu eeskujuks oleva mehe mälestusmärgiks on vaid põlvepikkune kujuke, mis avati Pirita tee ääres Lurichi 120. sünniaastapäeva auks 1996. aastal.

Nüüdseks sündis ka Lurichi kodukandis Väike-Maarjas plaan püstitada suurmehele mälestusmärk. Paraku tuleb aru anda, et seda niipea ei saa lubada, augustitorm nõudis ka sealkandis oma.

Ometi on skulptuure Eesti linna- ja asulapildis vähe, maitsekaid monumente ei jõutud väga palju teha ka majanduslikult headel aegadel. Nüüd on hakatud taas liigutama. Rakvere sai tarvale lisaks uueks sümboliks Pärdi auks tehtud poisi jalgrattaga, kus tõsi küll, juba valgustusega probleeme. Õnneks mitte nii suuri kui Tallinnas Vabadussõja võidusamba juures.

Pealinnas kerkis dolomiidist monument ka luuletaja Marie Underile, lahte loodetakse püstitada Tauno Kangro Kalevipoeg.

Virumaa Teataja loodab ikka veel, et ühel ilusal päeval näeb Võsu rannapromenaadil skulptuuride parki, kus männi all vaatavad merele nii Georg Ots, Mikk Mikiver kui Kaljo Kiisk.

Läbi aegade on linnaarhitektuuris olnud skulptuuril kindel koht, on monumentaalkunsti, on pisiplastikat, nende tähendus on teinekord nii suur, et mõne monumendi püstitamisest või mahavõtmisest algavad sõjad.

Kuid skulptuuride rajamiseks on vaja lisaks heale ideele raha. Seda kipub praegusel ajal vähe olema. Seetõttu peame veel mõnda aega leppima suure mehe väikese kujuga, kui tulla tagasi Lurichi juurde.

Kas pole vastuolus, et Eesti vägevaima jõumehe mälestusmärgiks on vaid põlvepikkune kujuke,